

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Volvminibvs Comprehensvs

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. V. Quomodo concurrat intellectus lumine gloriæ elevatus ad visionem beatificam, an út causa principalis, vel instrumentalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](#)

DISPUTATIO TERTIA

44 Objicies secundò contra secundam conclusionem. Illud quod habet rationem mediæ, & dispositionis, est minus perfectum eò quod habet rationem termini, & finis, ac ultimæ formæ: Sed grātia sanctificans, & alia dona supernaturalia, se habent respectu visionis beatæ, sicut media ad finem, & dispositiones ad formam ultimam; unde gratia vocatur a D. Thoma 2.2. quæst. 24. art. 3. ad 2. quædam inchoatio gloriae in nobis: Ergo gratia est minus perfecta quam visio beatifica, ac proinde quam lumen gloriae, quod est principium proximum & inmediatum illius.

Respondeo distinguendo Majorem: Illud quod habet rationem mediæ, est minus perfectum, eo quod habet rationem ultimi finis, objectivi, concedo: formalis, nego. Similiter distinguo Minorem: se habent sicut media ad finem, formalem, concedo: objectivum, nego.

Explicatur: Visio beatifica est solum finis ultimus ac beatitudo formalis, quia est consecutio ultimi finis, ut docet D. Thomas 1. 2. quæst. 3. art. 8. ad 2. Quod autem ad finem qui est consecutio ordinaria, non opus est, et sit illo imperfectius: sicut nec unumquodque quod est propter suam operationem, oportet esse imperfectius illa, aut eius principio effectivo proximo.

Ad aliud quod additur, dicendum quod gratia dicitur inchoatio gloriae, aut semen illius, vel dispositio ad illam; non quia sit ei imperfectior, sed quia illam virtute continet, tanquam principium meriti de condigno vita æternæ; nam ut ait D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. Meritum est causa præmij secundum reductionem ad causam efficientem, in quantum meritum facit dignum præmium, & per hoc ad præmium disponit.

ARTICULUS V.

Quomodo concurrat intellectus lumine gloriae elevatus ad visionem beatificam, an ut causa principalis, vel instrumentalis?

§. I.

Premittitur quod apud omnes est certum.

Upono tanquam certum, & ab omnibus re Theologis contra Nominales receptum: Deum non producere visionem beatificam in intellectu beati, ipso merè passivè se habente, sed intellectus creatum lumine gloriae elevatum, activè in eam influere.

Ratio fundamentalis est, quia visio beata est actio vitalis: Ergo debet activè procedere ab intellectu creato, lumine gloriae perfusio. Consequens patet: in hoc enim differt natura vivens ab inanimata, quod illa se moveat ab intrinseco, & est principium activè influens in suas operationes; altera vero solum ab intrinseco moveatur, & in se recipit motum ab alio productum. Antecedens vero probatur primò, quia in Scriptura, beati videntes Deum dicuntur vivere vitam æternam; juxta illud Joan. 17. Hac est vita eterna, ut cognoscant te Deum verum. Secundò, quia videre Deum est intelligere, & cognoscere illum ut in se est: Sed intellectio & cognitio, actio vitalis est, ut constat; sicut esse intellectivum & cognoscitivum, dicit gradum vita perfectissimum: Ergo visio beatifica, actio vitalis est.

Tertiò, Sicut gratia habitualis est participatio vitalitatis divinae per modum radicis, ita etiam

A lumen gloriae est formalis participatio vita diuinæ per modum principij proximi: unde sicut homo justus, per gratiam & charitatem vivit vita supernaturali, & beatus, videndo Deum vivit vitam æternam & beatam.

Confirmatur primò ex Tridentino *6. can.* 45 definiens, liberum arbitrium non se habere merè passivè in ordine ad actus quibus ad justificationem disponitur: Sed non alia ratione, ad actus prædictos non comparatur merè passivè liberum arbitrium creatum, nisi quia sunt vitales, & consequenter debent procedere ab intrinseco: Ergo cum visio beatifica vitalis sit, debet etiam a principio intrinseco activè concurrens procedere.

Confirmatur secundò: Si beati nihil agerent in visione beatifica, frustra daretur eis lumen gloriae, frustra essentia divina eorum mentibus uniretur per modum speciei imprevisa & expressa: ad quid enim illa visionis beatæ principia, si nullam eliciant intellectu, sed merè passivè se habeant? Et si Deus tantum in illis, & non per illos operatur, ad quid elevatur eorum intellectus? Hoc præsupposito tanquam certo, inquirunt Theologi modum quo intellectus lumine gloriae elevatus, activè influit in visionem beatam, ut causa principalis, vel instrumentalis.

§. II.

Difficultas resolvitur.

Dico igitur: intellectus creatus, lumine gloriae perfusus, producit efficienter visionem beatificam, ut vera causa secunda principalis, & non ut merum instrumentum Dei. Est contra Suarez lib. 2. de attrib. cap. 16. Vazquem, & alios recentiores. Est tamen D. Thomas 2. 2. quæst. 2. art. 2. & quæst. 24. de verit. art. 1. ad 5. & omnium Thomistarum.

Probatur primo conclusio: Nam ut docet S. Thomas loco ultimo citato, causa instrumentalis est illa, quæ ita moveatur ab aliquo agente intrinseco, ut tamen seipsum à principio intrinseco non moveat; ut constat in sera, malleo, & aliis instrumentis artificialibus: Sed intellectus creatus, lumine gloriae perfusus, non ita moveatur à Deo ad visionem beatificam, ut seipsum à principio intrinseco non moveat: Ergo non concurrat ad illam per modum instrumenti, sed per modum causa principalis. Major patet, Minor probatur. intellectus videns Deum, vitaliter operatur, & vivit vitam æternam & beatam, ut ostendimus §. præcedenti: Sed de ratione causa vitalis, & vitaliter operantis est, quod se moveat ab intrinseco, ut docent Philosophi in libris de anima: Ergo intellectus videns Deum, moveat se ab intrinseco ad visionem beatificam.

Probatur secundò: De ratione instrumenti propriè sumpti est, ut elevetur extra latitudinem sui objecti ad aquati; ut constat in aqua baptismali, quæ elevatur ad producendam gratiam, quæ est extra latitudinem objecti ad aquati cuiuscunque agentis creati: Sed intellectus creatus in visione beatifica non elevatur extra latitudinem sui objecti ad aquati; ut patet ex dictis in prima disputatione nbi ostendimus, quod licet Deus clare vides, non contineatur intra objectum concentricale & proportionem, cum intellectus creatus, continetur tamè intra latitudinem objecti ad aquati illius, quod est ens ut sic, analogicè commune Deo & creaturis: Ergo intellectus creatus, lumine gloriae perfusus, non concurrat instrumentaliter

taliter ad visionem beatificam.

A 50 Confirmatur: Instrumentum propriè sumptum, neque habet virtutem proximam, neque radicalem ad effectum causæ principalis: aqua enim v. g. non habet virtutem radicalem ad producendam gratiam, neque serra ad scindendum artificiosè: Sed intellectus creatus habet virtutem, saltem radicalem & remotam, ad videndum Deum, ut supra ostendimus; alioquin non influeret activè in visionem beatificam, sed ad illam merè passivè se haberet, sicut aqua respectu cœlæfactionis: Ergo ad illam non concurrit instrumentalis.

B 51 Probatur tertius: Quando aliquis effectus, vel actus est connaturalis alicui potentia activæ, procedit ab illa tanquam à causa principali: Sed visio beata est connaturalis intellectui creato illustrato lumine gloriæ: Ergo ab illo ut à causa principali procedit. Major patet, nunquam enim potest effectus, seu actus, connaturaliter procedere ab instrumento: v. g. nunquam producitur connaturaliter gratia à Sacramento, quia instrumentum solum agit ut motum à principali agente; quare effectus nunquam potest illi esse connaturalis, sed solum agenti principali. Minor verò probatur. Intellectus lumine gloriæ perfusus, est ordinis divini, & veluti deiformis, & participat vim proximam intelligendi quæ est in Deo: unde sicutvis proxima intelligendi Dei, illum respicit connaturaliter tanquam objectum sibi proprium & proportionatum, & habet essentiam divinam per modum formæ, & speciei intelligibilis sibi connaturaliter unitam, sive potius identificatam: ita & intellectus lumine gloriæ perfusus, connaturaliter respicit Deum tanquam objectum proportionatum, & exigit uniri essentia divinæ, ut species & forma intelligibili, ut antea exposuimus.

Addo quoddam signum connaturalitatis actus cum potentia, est delectatio quam percipit potentia in tali actu: unde D. Thomas in fr. 18. art. 2. ad 2. Contingit aliquorum operum, esse hominibus non solum principia naturalia, sed etiam quedam superaddita; ut sunt habitus inclinantes ad quædam operationum genera, quasi per modum nature, & facientes illas operationes esse delectabiles. Sed intellectus creatus, lumine gloriæ perfusus, maximè delectatur in visione beatifica, imò per ipsam redditur beatus: Ergo visio beatifica est illi connaturalis.

C 52 Dices, Non potest esse magis connaturale intellectui, ut habenti lumine gloriæ, videre Deum, quam habere ipsum lumen: Sed habere lumen gloriæ, non est connaturalis intellectui creato: Ergo visio beatifica non est connaturalis intellectui creato, lumine gloriæ illustrato.

Respondeo negando Antecedens, quia non est eadem ratio de lumine gloriæ, & de intellectu illud habente: nam lumen gloriæ non supponit in intellectu formam aliquam, ratione cuius constitutum subiectum aliquo modo connaturaliter receptivum illius, sed solum potentiam obedientiam passivam: visio autem supponit lumen constitutum intellectum aliquo modo connaturaliter elicivum & receptivum illius.

D 53 Probatur quartus conclusio contra Suarezum argumento ad hominem. Si intellectus haberet se ut causa instrumentalis ad visionem beatam, non egret lumine gloriæ ad videndum Deum, etiam de via ordinaria; & oculus corporeus posset elevari ad visionem beatam: Utrumque fal-

Tom. I.

sum est, & contra illum Authorem: Ergo &c. Major quod primam partem probatur: quia juxta illum, instrumenta Dei non elevantur, nisi per potentiam obedientiale singulis rebus creatis inditam: Cur ergo intellectus indigeret ita lumine gloriæ, ut non nisi per miraculum posset sine illo videre Deum; Aut cur non ponit in aliis instrumentis similes qualitates ad hoc ut eleventur; Hæc duo, sine dubio, parvum sibi consentient in illius doctrina.

Probatur secundum: Instrumenta possunt elevari ultra suum objectum adæquatum, & specificativum; ut constat in Sacramentis, quæ elevantur ad producendam gratiam: Ergo si homo concurrat solum instrumentaliter ad videndum Deum, poterit ejus oculus elevari ad visionem Dei, licet Deus non contineatur intra objectum adæquatum ipsius, sicut nec gratia intra virtutem adæquatam aquæ sacramentalis.

E 54 Confirmatur: Quando agens est infinita virtus, sicut Deus, potest de potentia absoluta uti quolibet instrumento ad quemcunque effectum, vel eundem effectum immediatè per seipsum cauere: Ergo si intellectus creatus instrumentaliter tantum concurrat ad videndum Deum, poterit ad sui visionem elevarè, non solum oculum corporeum, sed lapidem, vel plantam; vel etiam se solo producere visionem intellectus creatus, illo merè passivè se habente; Athac omnia repugnant, ut constat ex supradictis: Ergo intellectus creatus non concurrat instrumentaliter ad visionem beatificam.

Probatur ultimo: Si intellectus creatus instrumentaliter tantum concurreret ad visionem in patria, etiam voluntas se haberet solum per modum instrumenti ad actus supernaturales quos elicit in via: Consequens est absurdum: Ergo &

F Antecedens. Major patet, nam ratio præcipua cur visio beata dicatur produci à nobis instrumentaliter, est supernaturalitas, quæ reperitur in actibus viae. Minor verò probatur ex D. Thoma 2.2. quæst. 23. art. 2. ubi inquit: Non potest dici, quod sic moveat Spiritus Sanctus voluntatem ad actum diligendi, sicut moveret instrumentum: ceterum tolleretur ratio voluntary, & excluderetur ratio meriti. Idem docet in hac parte quæst. 10. art. 4. ad 3. his verbis: Si voluntas ita moveretur ab alio, quod ex se nullatenus moveretur, opera voluntatis non imputarentur ad meritum, vel demeritum; sed quia per hoc quod moveatur ab alio, non excluditur quin moveatur ex se, ideo per consequens non tollitur ratio meriti, vel demeriti. At si voluntas haberet rationem puri instrumenti in ordine ad actus supernaturales, non moveret seipsum ad illos, sed tantum à Deo moveretur: instrumentum enim propriè dictum, non moveret seipsum ad agendum, sed à causa principalis moveretur: Ergo voluntas non habet rationem puri instrumenti in ordine ad actus supernaturales quos elicit.

S. III.

Solvuntur objectiones.

G Objicunt in primis Adversarij: Ss. Patres liberum arbitrium appellare solent instrumentum divinæ gratiæ, & impliciter negant esse agens principale in negotio salutis; & D. Thomas 2.2. quæst. 173. art. 4. dicit, Moveretur mens Propheta à Spiritu Sancto, sicut instrumentum. Ergo à fortiori idem dicendum est de intellectu creato respectu visionis beatifica.

Secundo arguunt: Illa causa est instrumenta-

V

lis,

lis quæ agit ut mora & elevata ab alia: Sed intellectus creatus non influit in visionem beatam, nisi ut motus, & elevatus a Deo: Ergo ad illam concurrit instrumentaliter.

Tertio, illa non est causa principalis, sed instrumentalis, quæ habet effectum excedentem nativam virtutem; ut patet in aqua calida, quæ est tantum instrumentum respectu calefactionis, quia calor excedit nativam virtutem ipsius: Sed visio beatifica excedit nativam virtutem intellectus creatus, ut 1. disp. ostensum est: Ergo ad illam non concurrit ut causa principalis, sed tantum ut instrumentalis.

Quarto, Causa principalis, secundum D. Thomam, est illa, quæ operatur per propriam formam, proportionatam cum effectu; instrumentalis autem, quæ operatur per virtutem alienam, & derivatam à causa principali: At intellectus creatus non influit in visionem beatam, per formam aut virtutem propriam, sed alienam, & ab extrinseco provenientem, scilicet per lumen gloriae à Deo infusum: Ergo non est causa principalis illius.

Denique, Visio quæ D. Paulus habuit in raptu, fuit eisdem specie ac illa quæ gaudent beati in patria, cùm haberet idem objectum specificativum, scilicet essentiam divinam clare visam: Atqui ad visionem illam transeuntem, intellectus D. Pauli non concurredit ut causa principalis, sed tantum ut instrumentalis, cùm ad illam non fuerit elevatus per aliquem habitum, sed per solam Dei motionem, & auxilium transiens, & fluens, quo puto elevantur instrumenta ad actionem principalis agentis: v. g. penicillus ad pingendum, & Sacra menta ad producendam gratiam, ut docent Thomistæ in materia de Sacramentis: Ergo intellectus creatus, lumine gloriae perfusus non concurredit principaliter, sed tantum instrumentaliter ad visionem beatam.

Ad primum dicendum, quod quando SS. Patres appellant liberum arbitrium instrumentum divina gratia, loquuntur de instrumento proprio sumpto, & in generali quadam acceptance, quæ non extrahit illud extra rationem causæ principalis. Ut enim docet S. Thomas quest. 24. de verit. art. 1. apud 5. Instrumentum dupliger dicitur: uno modo proprio, quando scilicet aliquid ita ab altero moveatur, quod non constetur ei à moveente aliquod principium talis motus: sicut ferræ moveatur à Carpenterio: & tale instrumentum est expes libertatis. Alio modo dicitur instrumentum magis communiter quidquid est movens ab altero motum, sive sit in ipso principium sui motus sive non. Et 3. contra Gent. cap. 100. ait, Cum Deus, et primum agens, omnia que sunt post illum, sunt quedam quasi instrumenta ipsius. In hoc ergo sensu id est S. Doctor afferit quod meus Prophetæ moveatur a Spiritu Sancto sicut instrumentum, & alij Ss. Patres docent liberum arbitrium esse divinæ gratiæ instrumentum. Quando vero addunt, illud non esse agens principale in negotio nostra salutis, loquuntur de agente principali simpliciter, & omnibus modis, & quod ita agit & moveat, non agatur, vel moveatur ab alio, quod competit soli Deo. Vel loquuntur de gratia sanctificante, & habitibus insuls, quorum solus Deus est causa efficientis principalis, ut docerit in Tractatu de Gratia.

Ad secundum distinguo Majorem. Illa est causa instrumentalis, quæ agit ut mota, & elevata: si moveatur, & elevetur ad aliquid quod non continetur intra limites sui objecti adæquati

concedo. Si elevetur ad aliiquid quod continetur intra latitudinem sui objecti adæquati, nego. Unde cùm visio beatifica continetur intra objectum adæquatum intellectus creatus, quamvis ad eam elevetur per lumen gloriae, non extrahitur tamen per illam elevationem extra rationem causæ principalis.

Secundò responderetur, quod dupliger potest aliqua creatura operari, ut elevata à superiori agente: primo ita quod motio, & elevatio illa sit tota ratio, tam formalis & proxima, quam radicalis & remota, attingendi effectum: sicut

B aqua ab igne calfacta, & mota, atque ab eo elevata, calefacit manum: illa enim secundum le nullam habet activitatem, etiam radicalem, & remotam, respectu calefactionis; quin potius ex natura sua illi competit esse principium infringandi, & tunc talis creatura solum concurredit instrumentaliter. Secundò, quando elevatio est quidem tota ratio, proxima & formalis operandi, sed tamen supponit in potentia quæ elevatur, virtutem activam radicalem, & remotam, quæ per elevationem constituitur in ratione potentie proxime, per ordinem ad effectum, qui licet excedat ejus naturam, continetur tamen intra latitudinem adæquati objecti ejusdem potentie; & tunc potentia quæ operatur ut elevata, sicut contingit in proposito, concurredit ad actum ut causa secunda principalis, & non ut merum instrumentum. Unde

Ad tertium facile respondetur, distinguendo Majorem: Illa est causa instrumentalis, quæ habet effectum excedentem nativam ejus virtutem, tam radicalem quam proximam, concedo: excedentem virtutem proximam, non tamen radicalem, nego.

Ad quartum dicendum, quod quando S. Thomas ait, causam principalem esse illam, quæ operatur per propriam formam proportionatam effectui, nomine propriæ formæ non intelligit tantum illam, quæ competit rei ex propriis principiis naturæ, sed etiam illam, quæ licet sit supra ejus naturam, & insit ei ab agente extrinseco, perficit tamen potentiam per modum propriae naturæ, & in ordine ad proprium ejus objectum. Unde cùm lumen gloriae perficiat intellectum connaturaliter, & in ordine ad proprium ejus objectum adæquatum, ut ante exposuimus, licet non oriatur ex principio naturæ, sed à Deo infinitudinari; tamen intellectus creatus eo perfusus, & illustratus, in visione beatifica habet rationem causæ principalis, non autem instrumentalis: motio enim instrumenti non perficit illud connaturaliter, & in ordine ad propriam operationem, sed illud elevat ad operationem principalis agentis, & extrahit extra limites proprij objecti adæquati, & specificativi, ut ante exposuimus.

Ad ultimum, data Majori, nego Minorem; nam quod forma supernaturalis, quæ intellectus ad visionem beatificam elevatur, insit illi per modum permanentis, vel transeuntis, impertinens est, & omnino se habet per accidentem, ad hoc ut concurredit, vel non concurredit instrumentaliter ad illam: quia quocunque ex his modis elevetur, non extrahitur extra limites objecti adæquati & specificativi; quod sufficit ad rationem causæ principalis, ut jam diximus. Unde patet disparitas ad exempla in arguemento adducta; penicillus enim, & aqua sacramentalis elevantur ad producendos effectus qui sunt

sunt extra limites objecti adaequati, & specificati: non verò intellectus illustratus lumine glorie, per modum motionis, & auxiliū transfeuntis, communicato.

DISPUTATIO IV.

De actu visionis beatifica.

Considerata possibilitate visionis beatifica, & principiis ad illam concurrentibus, specie scilicet & lumine gloria; consequens est, ut illam in seipso contemplemur, seu de ipso actu visionis beatifica differamus.

ARTICULUS I.

An visiones hominum & Angelorum specie essentiālē inter se differant?

Afirmant Richardus, Major, Durandus, Molina, Salas, Herice, & alii, quos citat, & sequitur Alarcon hic disp. 3. cap. 6. Negant verò Thomista, & plures alii, cum quibus

Dico breviter, visiones Angelorum & hominum non differre inter se specie essentiāli.

Probatur primo: Visiones Angelorum & hominum habent idem objectum formale, scilicet Deum, ut visibilem in seipso secundum suam essentiam, & eundem modum attingendi illud, scilicet clare, & sine ullo medio prius cognito. Item habent eandem speciem intelligibilem, nempe divinam essentiam; & demum à lumine ejusdem speciei procedunt: Ergo sunt ejusdem speciei.

Probatur secundò: Si visio beata Angelorum, esset distincta specie, à visione beata hominum, esset essentiāliter illa perfectior; nam cùm species finit numeri, dari non possunt duas species aequales in perfectione essentiāli; si que nullus homini, immo nec anima Christi, visio beata, posset esse tam perfecta, quam visio minimi Angeli: nam quantumcumque perficiatur unum individuum inferioris speciei, non potest ad perfectionem essentiālerum alterius speciei pervenire: docet autem D. Thomas infrā quest. 102. art. 8. erroneum esse assertere, homines transferri non posse ad aequalitatem Angelorum: Ergo visiones Angelorum & hominum, non differunt inter se specie essentiāli.

Sed contra hanc conclusionem objicitur difficile argumentum, quod sub hac forma breviter potest proponi. Actus non minus dicit ordinem ad principium, quam ad objectum: Ergo si eu ordo essentiālis ad diversum objectum, distinguat essentiāliter actus, ita illos diversificat ordo essentiālis ad principium distinctum: At visio angelica essentiālem ordinem dicit ad intellectum Angeli, & visio humana ad intellectum hominis, qui essentiāliter inter se distinguuntur: Ergo visiones beatifica Angelorum & hominum inter se specie differunt.

Pro solutione hujus argumenti, diligenter observandum est, intellectum humanum & angelicum posse considerari dupliciter, vel secundum rationes differentiales, vel secundum rationem genericam intellectus creari, quæ utriusque communis est. Rursusque talem rationem

Tom. I.

A adhuc posse duobus modis spectari, nempè vel secundum naturā virtutem, secundum quam habent solū unitatem genericam, specie multiplicabilem, per differentias intellectus humani & angelici; vel secundum conceptum potentia obedientialis, qui est unus specie atomā in utroque intellectu; ita quod multiplicatā ratione genericā intellectus, per differentias illam contrahentes, ratio potentia obedientialis manet immultiplicata specie in illis: sicut potentia obedientialis rerum non vitalium quæ subduntur Deo, ut de illis possit facere quidquid voluerit, non multiplicatur specificè in illis, ad multiplicationem entitatis cui competit, sed eadem perseverat in lapide, aqua, & aliis, quamvis sub aliis rationibus specificè distinguantur. His præmissis,

Ad argumentum respondeo, concessō Antecedente, distinguendo Consequens; illudque concedendo, si diversificetur principium formaliter, secūs verò, si solū materialiter. Similiter distinguo Minorem subsumptam: Intellectus angelicus & humanus differunt essentiāliter, in ratione principii visionis, nego Minorem: materialiter & entitativer, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Ratio autem hujus distinctionis & solutionis ex dictis jam constat, visio enim angelica non respicit intellectum Angeli, nec ab illo emanat secundum propriam ipsius differentiam, quæ ab humano differt, nec secundum rationem naturalis virtutis, quæ solam habet unitatem genericam, sed secundum rationem potentia obedientialis remotè activa, in qua specificè atomē convenit cum intellectu humano; & idcirco diversitas quæ inter illos intellectus invenitur, solū materialiter se habet ad visionem beatificam, subindeque unam ab alia specie distinguere nequit.

Dices primò: Potentia obedientialis ad visionem beatificam, identificatur realiter cum entitate naturali intellectus: Ergo multiplicatā specificè potentia naturali, etiam obedientialis specificè variatur. Consequentia videtur manifesta: videtur enim impossibile, cum duobus differentibus specificè, aliquid specificè unum realiter identificari.

Respondeo concessō Antecedente, negando Consequentiam: ad cujus probationem, nego Antecedens: nam in multorum sententia, relatio identificatur realiter cum fundamento, & tamen fundamento non variato specificè, potest relatio specificè multiplicari, ut conflat in albedine, quæ eadem specificè manens, fundat duas relationes specificè distinctas, scilicet similitudinis ad aliam albedinem, & dissimilitudinis ad nigredinem: Ergo econtra poterunt extrema identitatis specificè variari, invariata specificè entitate formaliter identificata cum illis. Verum etiam & bonum identificantur cum ente: quo non obstante, multa quæ in esse entis specie, immo & genere differunt, in ratione veri & boni specificè convenient. Item genus moris cum genere physico realiter identificatur, & tamen plura in genere physico specificè distincta, in genere moris convenient specificè, ut conflat in peccato omissionis, & peccato commissionis.

Dices secundò: Intellectus Angeli, & idem est de humano, non influit in visionem beatificam, secundum rationem fibi & inanimatis communem: At potentia obedientialis communi-